

Adolfas Ramanauskas buvo partizanas. Partizanų tarpe jis buvo vadinamas Vanagu. Jis su kitais partizanais kovojo už Lietuvos laisvę, kai Tarybų sąjunga okupavo Lietuvą.

Partizanas Adolfas Ramanauskas-Vanagas (iš Irytas.lt)

KGB jį pagavo, metus kankino ir nužudė 1957 m. Jam tada buvo 39 m. Jie suėmė jo žmoną, ją kankino ir išsiuntė į Sibirą. Ji grįžo į Lietuvą ir ten mirė 1996 m.

Jų vienintelis vaikas – dukrelė – dar gyva. Ji buvo 8-erių metų, kai buvo suimti jos tėveliai. Dabar ji yra Lietuvos Seimo narė Auksutė Skokauskienė.

Lietuvos Seimo narė ir partizano Vanago duklė Auksutė Skokauskienė (iš ww3.lrs.lt)

Iš KGB dokumentų lietuviai sužinojo, kas vykdė Vanago suėmimą ir tardymą. Jie nori tuos žmones nuteisti ir nubausti. Jų tarpe dar gyvi yra trys:

Petras Raslanas, Jadvyga Kuprėnienė ir Ilja Vorobjovas.

Rainių žudynių organizatorius ir vykdytojas, Vanago paieškos vadovas Petras Raslanas (iš kgbveikla.lt)

Petras Raslanas gyvena Rusijoje. 2001 m. Lietuvos teismas nuteisė jį už partizanų genocidą. Bet Rusija atsisakė jį Lietuvai išduoti ir jis tebėra laisvas žmogus.

Jadvyga Kuprėnienė ir Ilja Vorobjovas gyvena Kaune. Jų genocido byla prasidėjo prieš daugiau, nei metus.

Kairėj – advokatai, dešinėj – Ilja Vrobojovas. Trūksta Jadvygos Kuprėnienės (iš Izinios.lt)

Jie kaltinami už genocidą nes suplanavo Vanago suėmimą, po kurio jis buvo kankinamas KGB rankose.

Lapkričio 30 d. Kauno teismas nutarė, kad negali pats šios bylos spręsti, kol negauna atsakymo į vieną klausimą: “Ką reiškia genocidas?” Kai gaus atsakymą, galės tęsti bylą. Į šį klausimą turi atsakyti Lietuvos Konstitucinis teismas (KT).

Normaliai teismas negali teisti žmogaus, praėjus 20 metų nuo nusikaltimo. Tačiau lietuviai šiuos žmones kaltina genocidu. Genocidui nėra taikomas senaties terminas. Jei KT nutars, kad negalima Kuprėnienės ir Vrobojovo kaltinti vykdžius genocidą, jie bus išteisinti ir liks laisvi.

Skokauskienė yra labai nepatenkinta. Ji jaučia, kad kaltinamųjų advokatai vilkina bylą, kad dar gyvi, bet seni, liudininkai išmirtų: “... gal tikimasi, kad tų liudininkų nebeliks, kad nereikės atsakyti už savo padarytus darbus prieš Lietuvą.”

Ką galvoji apie šią bylą? Ar gerai daro, kad kreipiasi į KT dėl atsakymo apie genocidą? Ar manai, kad į šį klausimą bus lengva atsakyti? Ar gerai, kad iškelta ši byla? Parašyk mums: redaktore@laikavaikams.org

Žodynėlis.

Tarybų sąjunga: valstybė, gyvavusi nuo 1922 metų gruodžio 30 d. iki 1991 gruodžio 25 d. Nuo 1956 metų Tarybų Sąjungą sudarė 15 „respublikų“, kuriom vadovavo komunistų partija su centru Maskvoje. Ji pasižymėjo žiaurumu ir netolerantiškumu, pvz., turėjo slaptą policiją (KGB), kuri sekdamo žmones, juos suimdavo, kankindavo, išsiųsdavo į Sibirą, nužudydavo, persekioldavo ir t.t.:

Armėnijos Tarybų Socialistinė Respublika (1922-1991)
Azerbaidžano Tarybų Socialistinė Respublika (1922-1991)
Baltarusijos Tarybų Socialistinė Respublika (1922-1991)
Estijos Tarybų Socialistinė Respublika (1940-1991)
Gruzijos Tarybų Socialistinė Respublika (1922-1991)
Kazachijos Tarybų Socialistinė Respublika (1936-1991)
Kirgizijos Tarybų Socialistinė Respublika (1936-1991)
Latvijos Tarybų Socialistinė Respublika (1940-1991)
Lietuvos Tarybų Socialistinė Respublika (1940-1990)
Moldavijos Tarybų Socialistinė Respublika (1940-1991)
Rusijos Tarybų Federacinė Socialistinė Respublika (1918-1991)
Tadžikijos Tarybų Socialistinė Respublika (1929-1991)
Turkmėnijos Tarybų Socialistinė Respublika (1925-1991)
Ukrainos Tarybų Socialistinė Respublika (1922-1991)
Uzbekijos Tarybų Socialistinė Respublika (1925-1991);
USSR - Union of Soviet Socialist Republics

KGB: Tarybų sąjungos slaptoji policija, naudojama suimti ir kankinti žmones, kurie priešinosi jos valdžiai

Seimas: valdžios dalis, kuri išleidžia įstatymus. Seimo nariai visi balsuotojų išrinkti; *Congress*

tardymas: kankinant klausinėti, ištirti; *interrogation using torture*

byla: teismo procesas vienu klausimu ar kaltinimu; *court case*

Konstitucinis teismas: LR valdžios institucija, sprendžianti, ar įstatymai ir kiti Seimo aktai neprieštarauja Lietuvos Konstitucijai, o Respublikos Prezidento ir Vyriausybės aktai – neprieštarauja Konstitucijai arba įstatymams, garantuodama Konstitucijos viršenybę teisės sistemoje ir konstitucinį teisingumą. Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas prižiūri konstituciją

genocidas: gyventojų atskirų grupių išnaikinimas rasiniais ar nacionaliniais ar religiniais motyvais – sunkiausias nusikaltimas žmonijai; *genocide*

senaties terminas: laiko tarpas, per kurį praeina galimybė teisti už nusikaltimą; *statute of limitations*

išteisinti: įrodyti esant teisų, laikyti nekaltu, apginti; *to acquit*

vilkinti: prailginti; *to delay*

liudininkai: kurie regėjo nusikaltimą; *witnesses*